

Психологічні аспекти професійної діяльності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування

В.О. Мельман, к.т.н.

*Харківська національна академія міського господарства
61002, Україна, м. Харків, вул. Революції, 12*

Державна служба України на сучасному етапі потребує суттєвих перетворень, особливо щодо професіоналізації, підвищення ефективності управлінської діяльності та підняття авторитету державних службовців.

Державний службовець, крім професійної ролі, виконує також суспільно відповідальну роль. Він є носієм і провідником не тільки державної політики а і державної моралі.

Така ситуація вимагає від працівників державної служби наявності високих показників особистісних якостей, уміння бути авторитетним, витримувати тиск додаткової відповідальності та невизначеності, а також сталого розвитку особистості у відповідності до динамічних процесів суспільства.

Саме тому питання визначення психологічних складових професійної діяльності та компетентності державних та муніципальних службовців привертають увагу науковців. Дослідження провідних показують, що керівний персонал у сфері державної служби ще недостатньо підготовлений до інноваційної діяльності, здійснення суспільних реформ.

Існуючі підходи до управління та супроводу професійної діяльності державних службовців на сьогодні не повною мірою відповідають сучасним вимогам, європейським стандартам, не враховують пріоритети нової державної кадрової політики та вимог адміністративної реформи [1,2].

Ситуація, що склалася сьогодні в Україні вимагає від персоналу державної служби високого рівня професійної підготовки, який є запорукою спроможності надавати якісні управлінські послуги населенню.

Дана проблематика на певному рівні вирішується у рамках діючих нормативно-правових документів України щодо державної служби, але практично не враховуються психологічні аспекти професійної діяльності, зокрема важливі особистісні якості державних службовців, що на неї впливають.

Особистість державного службовця можна розглядати як сукупність його вагомих якостей, рівень оволодіння соціальними цінностями, а також спроможність до реалізації цих цінностей у сфері державного управління.

Важливими компонентами психологічної структури особистості, в тому числі і державного службовця є:

- психічні процеси (пізнавальні, емоційні, вольові);
- психічні властивості (направленість, темперамент, характер, здібності);
- психічні утворення (знання, вміння, навички);

- психічні стани (різного виду інтегроване віддзеркалення суб'єктом внутрішніх або зовнішніх стимулів без їх виразного усвідомлення) [3].

Вищезазначені компоненти психологічної структури особистості суттєво впливають на результативність діяльності державних службовців, як і соціально-психологічні фактори оточуючого професійного середовища, саме тому потребують комплексного дослідження.

За таких умов пріоритетного значення набуває впровадження комплексної системи психологічної супроводу, діагностики та корекції як керівного персоналу, так і майбутніх фахівців у сфері державної служби та органах місцевого самоврядування України [4].

Аналіз світового досвіду вказує на можливість вирішення проблемних питань оптимізації процесів добору, оцінки, мотивації державних службовців за допомогою впровадження психологічної служби у структуру адміністрації або залучення на засадах аутсорсингу незалежних експертів (психологів) або незалежних центрів оцінювання.

Основні завданнями їх діяльності полягають в оцінці ділових, професійних та особистісних якостей персоналу у сфері державної служби на основі комплексних стандартизованих психодіагностичних методик та компетентнісних моделей [5].

Таким чином, важливим напрямом удосконалення сучасної державної служби є комплексний підхід до кадрової роботи у сфері державного управління та місцевого самоврядування, у рамках якого пріоритетного значення набуває всебічне дослідження психологічних аспектів професійної діяльності особистості.

Література:

1. Гончарук Н.Т., Прокопенко Л.Л. Шляхи вдосконалення системи професійного розвитку державних службовців // Стратегія регіонального розвитку: формування та механізми реалізації: Матеріали щорічної наук.-практ. конф., 31 жовтня 2007 р. – У 2 т. – О.: ОРІДУ, 2007. – Т. 1. – С. 78 – 80.
2. Адміністративна реформа в Україні та її вплив на реалізацію Програми економічних реформ 2010-2014/Рекомендації «круглого столу» національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. – 23.11.10 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/309/>.
3. Роберт Фрейджер, Джеймс Фейдимен. Личность. Теории, упражнения, эксперименты (Психологическая энциклопедия). – СПб.: «Прайм-Евроник», 2008. – 864 с. – ISBN 5-93878-015-2.
4. Бабаєв В.М., Понамарьов О.С., Романовський О.Г. Психодіагностика у системі державного управління та місцевого самоврядування [Текст]/ В.М.Бабаєв, О.С.Понамарьов, О.Г.Романовський. – Харків: Видавництво «Фоліо», 2006. – С. 300-330. – ISBN 966-03-3442-7.
5. Луговий В. Актуальні проблеми підготовки та використання керівних кадрів державної служби (аналіз світового досвіду) /В. Луговий, В. Яцуба // Вісник УАДУ. – 1999. - №1. – С. 46 – 56.